

‘Met toneel kun je veel meer vertellen’

Sergio Hasselbaink werd in het Vondelpark ontdekt als skater. Via het dansgezelschap ISH, Faam, de filmacteursopleiding van Hugo Metsers en een rol in de film *Sonny Boy* kwam hij bij Toneelgroep Amsterdam. In *In ongenade* speelt hij ‘een kleine, maar belangrijke rol’. ‘Het is een achtbaan.’

tekst LORIANNE VAN GELDER foto JAN VAN BREDA

Sergio Hasselbaink kan niet anders dan spreken in superlatieven. In *ongenade*, de nieuwste voorstelling van Toneelgroep Amsterdam, is ‘heftig’; het feit dat hij nu al bij het beste gezelschap van Nederland mag spelen is ‘ongelofelijk’. “Het is de eerste keer dat ik zoiets mee maak.”

Hasselbaink (29), opgegroeid in Bos en Lommer, begon als skater, gewoon in het Vondelpark, in zo’n fase dat je óf probleemjongere óf skater wordt. Het werd het laatste. In het Vondelpark ontmoette hij op een dag Marco Gerris, artistiek leider van skate- en dansgezelschap ISH en bekend als jurylid van RTL 5-programma *So you think you can dance*. Voordat hij het wist, stond hij op de planken zijn tricks te tonen, leerde hij breakdancen en vloog hij de wereld over. Via ISH ontmoette hij toen acteur Hugo Metsers, die hem vroeg auditie te doen voor Faam, de filmacteursopleiding die Metsers had opgericht. Al in het tweede jaar van Faam kreeg hij de rol van de Surinaamse immigrant Waldemar Nods in de film *Sonny Boy* van Maria Peters. De film is zelfs de Nederlandse inzending voor de Oscars.

De rol voor *In ongenade* viel hem op bijzondere wijze ten deel. “Hans Kemna, de castingdirector, vroeg me om langs te komen, zonder tekst, zonder informatie. Ik wist niet waar het voor was. Daar zat Luk Perceval, met zijn cowboyhoed een beetje elitair te wezen. Ik had nog nooit van hem gehoord. Ik moest daar gewoon staan en een beetje praten over wat ik doe. Het was een soort vleeskeuring en twee dagen later werd ik opgebeld dat ik een rol had in *In ongenade*.”

Ook de repetities met Luk Perceval, de gerenommeerde Vlaamse gastregisseur bij Toneelgroep Am-

sterdam, zijn nieuw. “We beginnen altijd volgens Percevals gebruik met een uur yoga, dan een kwartiertje slapen en dan beginnen we.”

In ongenade is de bewerking van *Disgrace*, de gelauwerde roman van de Zuid-Afrikaanse Nobelprijswinnaar J.M. Coetzee. De blanke David Lurie is hoogleraar, maar wordt na een affaire met een studente van de universiteit gestuurd. Hij trekt in bij zijn dochter Lucy, die op het platteland woont. Op een dag worden ze daar overvallen door een paar zwarte jongens. Lucy wordt verkracht, maar wil het kind houden. Lurie begrijpt niets van haar keuzes en ziet zich steeds meer vervreemden in het Zuid-Afrika na de apartheid.

Hasselbaink speelt een van de jongens die woont op het land van Lucy. “Hij is een beetje zwakbegaafd. Ik denk dat hij die overval doet uit verveling of als protest tegen de vreemden in hun land, de blanken.” Het is geen grote rol zegt Hasselbaink, maar wel een belangrijke. “De dingen die ik doe hebben een grote impact op het stuk. Ik gooi de boel op zijn kop.”

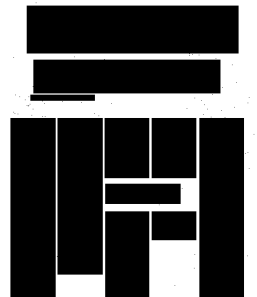
Ja, zegt Hasselbaink, de rol van zwarte overvaller is stereotypisch. “Toch ga ik geen nee zeggen tegen Toneelgroep Amsterdam. Het enige wat in me omging was: *yes!* Dit is het beste gezelschap van Nederland.

Natuurlijk heb ik ook wel gedacht dat ze me alleen casten omdat ik een Surinaamse jongen ben en je in Nederland niet zoveel acterende Surinamers hebt, maar daar ben ik heel snel vanaf gestapt.”

Toch bespreekt hij het onderwerp van typecasting wel met collega’s. “Ik had het erover met Achmed Akkabi, die vaak wordt gecast voor de rol van stereotype Marokkaan. Hij zei: ‘Ik ben gewoon een acteur, ik wil ook gewoon werken. Als jullie me vragen voor een rol, ga ik kijken of ik het tof vind. En als ik het tof vind, doe ik het gewoon.’ Dat lijkt me een goede instelling. Nederland is hartstikke klein, als je drie keer nee zegt tegen een rol, vragen ze je niet meer.”

Hasselbaink is erg onder de indruk van Toneelgroep Amsterdam en zijn tegenspelers. Op de eerste dag dat hij langskwam bij het Amsterdamse gezelschap was er een feestje. “Iedereen in het net en dan kom ik binnen met mijn petje, een T-shirt en Nikes. Ze wisten niet wie ik was, ze lieten me bijna niet binnen.” Hij durfde niemand aan te spreken, stond in het hoekje van het dakterras van Toneelgroep Amsterdam en ging vroeg weg. “Ik voelde me *out of place*. Het was hartstikke eng.”

Zijn opleiding bij Faam heeft hij

even op een lager pitje gezet. Hij kijkt goed naar wat zijn collega-acteurs doen, niet de minste. Daar leer je net zo veel van. "Ik heb een keer een hele repetitie lang Gijs Scholten van Aschat geobserveerd en alles opgeschreven wat hij deed. Waar zijn trekjes zaten, hoe hij stond, hoe hij liep. Als je dat aan het eind van de dag terug leest, leer je zo veel meer dan een heel jaar school."

Toen Hasselbaink Scholten van Aschat vertelde dat hij hem had geobserveerd, wist die niet zo goed wat hij moest zeggen. "Misschien had ik het niet moeten vertellen," lacht Hasselbaink.

Hij leerde vooral over niets doen op het toneel. "Onze regisseur heeft het altijd over de *Kopfkin*. De toeschouwer heeft in zijn hoofd een bioscoop waar hij de rest invult, je hoeft niet alles uit te spelen."

Dansen en skaten mist hij eigenlijk niet. Al skatet hij soms nog wel – en al mogen ze dat bij Toneelgroep Amsterdam niet horen. "Toneel vind ik veel interessanter," zegt Hasselbaink. "Met een monoloog kun je veel meer vertellen dan met skaten of dansen."

In februari komt een volgende speelfilm uit waarin hij speelt. *Zombibibi* wordt de eerste Nederlandse zombiefilm, van de makers van *Shouf Shouf*. "Totale slapstick, lachen. Ik ben één van de laatste overlevenden in de film. Normaal gaat de neger in horrorfilms als eerste dood, nu eindelijk eens niet."

Zo hard als zijn carrière nu gaat, had Hasselbaink nooit durven dromen. Hij is zelfs bezig met een eigen korte speelfilm. "Zelf geschreven, geregisseerd en ik speel ook zelf. Het gaat over de andere kant van Amsterdam. Over mensen die naar Amsterdam komen en zichzelf verliezen in het gefeest en verwachtingen."

Het is een achtbaan, zegt Hasselbaink. "Eerst was ik een beetje mijn dagen aan het vol skaten en voordat ik het wist hing ik op een poster met Gijs Scholten van Aschat. Elke avond als ik uitga op het Leidseplein, zie ik mezelf. Dat is soms best beangstigend. Gijs heeft zo veel dingen gedaan en ik kom net kijken."

Eigenlijk vindt Hasselbaink het beroep van acteur een onzeker en zelfs beledigend beroep. "Je doet maar audities en je wordt maar weer afgewezen. Op die audities loop je met je ziel onder je arm. Dan word je aangenomen en heeft de regisseur kritiek. Tot slot komt het publiek er nog overheen met zijn mening. Maar ja, als Gijs nog steeds audities kan doen, moet ik het ook kunnen."

Het moeilijkste van acteren vindt Hasselbaink 'recht op blijven staan naast goede acteurs'. Letterlijk en figuurlijk. "Ik voelde me in *Sonny*

Boys soms een figurant naast iemand als Marcel Hensema. Maar dat moet ik niet voelen – ik moet rechtop blijven staan."

In *ongenade* is geen makkelijke materie, vindt Hasselbaink. Hij dacht zelfs nog even: is dit niet te serieus voor mij? "Toen dacht ik: *Sonny Boy* is ook serieus, dan moet ik dit ook kunnen." Bovendien moet dit verhaal verteld worden, vindt hij. "Er zijn nog steeds veel rare raciale tegenstellingen in de wereld. Ook hier in Amsterdam. Ik zat laatst nog in een levendige discussie over Zwarte Piet. Ik vind Zwarte Piet gewoon kwetsend. Zeker nu 5 december nadert. Je kunt mij niet verkopen dat Zwarte Piet zwart is door roet. Neem dan witte mensen met wat zwarte strepen op hun gezicht. Ik snap dat het een traditie is, maar onze maatschappij is zo veranderd, dat het niet meer houdbaar is."

Hij zegt dat hij afdwaalt, maar ziet ook een parallel met de raciale verhoudingen in Zuid-Afrika en in Amsterdam. "Mensen klampen zich zo vast aan hun vooroordelen. Wat dat betreft hoop ik dat toeschouwers iets met de boodschap van deze voorstelling gaan doen. Denk wat meer na over je zelf en denk meer na over de vooroordelen die je hebt over 'de allochtoon' of 'de Nederlander'. Mensen kijken wantrouwend naar me, totdat ik mijn mond open trek. Ik ben gewoon een heel aardige jongen."

In *ongenade*, première: zondag 4/12 in de Stadsschouwburg, tournee t/m 24/3/12.

'Elke avond als ik uitga op het Leidseplein, zie ik mezelf; dat is soms best beangstigend'

